

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából és támlappal együtt 3 frt.
Nyilttér soronként 30 kr.
többesrörli hirdetésnél kedvezményeket nyújtunk.

Sz. Somlyó, 1890. okt. 15.

Csak a napokban nyílt meg a róm. kath. új leányiskola. Fölállítása városunk tanügyi viszonyai közt mindenesetre számot tesz, a mennyiben az új iskola bizonyára nemcsak az egyház, de a társadalom ügyének is szolgálatában fog állani. Ez szolgáltat nekünk alkalmat, hogy e cikkeinkben a leánynevelés fontos kérdésével általánosságban foglalkozzunk.

Az új iskola központi fekvése, egészséges, tágas udvara, kertje, szobái s a gondos előjáróság biztosíték a szülőknek, hogy féltett kincsük: gyermekeik alapnevelése, testi fejlesztése a lehető legjobb tényezők által történik. Megnyugvással vezethetik tehát oda gyermekeiket a szülők és vezessék is minenél többen, hisz ott nyeri a gyermek a társadalomban oly nagybecsű köznevelést, mi által simulekonynya válik, tud alkalmazkodni a körülményekhez s barátságsszeretővé lesz.

Ott kezdődik az első, korához és értelméhez mért közös fegyelem. Kérdezhetik talán, hogy minek az e korban? Mikor a születés első pillanatától fegyelemmel kezdi a szerető, gondos anya nevelni kedves gyermekét. Nem-e lekötik az apró, gyöngéd kezecskéket, mikor azok ösztönszerűleg inkább tennék mindazokat a mozgásokat, melyekre a mozgási ösztön sarkalja. Ez a fegyelem kíséri az embert, mind határozottabb alakot öltve egészen a sirig, mert a társadalom szokásai és törvényei sem egybek fegyelemnél, melyek az egyes és összes emberiség jólétét vannak hivatva fenntartani.

Tagadhatatlan dolog, hogy a legutóbbi évtizedekben hazánkban az iskolázás terén is sok üdvös történt, — de az a szomorú experimentálási rendszer, mely tanügyi viszonyainkon még most is mutatkozik, a leánynevelés eszközei is láttatja nyomaikat.

Volt alkalmunk megfigyelni s tanulmányozni néhány alsóbb s felsőbb leányiskolát, és azt tapasztaltuk, hogy azokon kivétel nélkül

valamely azonos szellem uralkodik, mely első pillanatra aggodalommal tölt azoknak jövője iránt. Elismerjük ugyanis, hogy az e nemű iskolákban sok szépet és jót tanítanak, de nem találjuk meg azt, a mi azoknak valódi célja, t. i. a nevelést. Teletömik az alig 7—12—16 éves leányok fejét a legkülönbözőbb ismeretekkel, melyeket azoknak gyöngébb emlékezőtehetsége a legjobb igyekezet mellett sem bír megemészteni, de üresen hagyják azoknak lelkét. Pedig éppen a szívnek az értelemmel való összehangzatos fejlesztése az, mi a valódi leánynevelésnek kell, hogy alapját képezze.

A mi leánynevelésünk jelen állásában arra fekteti a fősúlyt, hogy a növendékeket mennél gazdagabb ismeretekkel lássa el; pedig hasztalan fejlesztik annak a növendéknek gondolkozó tehetségét és műveltségét, kinek erkölcsi érzülete el van hanyagolva. Az ily nevelés alól kikerült nőtől alig lehet várni, hogy akár lelkiismeretes nevelő, akár gondos családanya váljék belőle.

Nálunk a fiatal leánykák 6—8 órát ülnek naponként az iskolában előadást hallgatva, vagy kézimunkával foglalkozva s mégis milyen kevés az eredmény!

Nagy gondot kell tehát fordítani a leányok oktatásánál mindenekelőtt arra, hogy az egészséget nemcsak hogy semmiképp se kockáztassák, semmivel se rontsák, de ellenkezőleg, hogy a leányoknál a testi fejlődést mindenképp előmozdítsák és okszerűen lehetőleg ellensúlyozzák azt a sok természetellenes görnyedést és mozdulatlanságot, mely a tanulással jár, és mely a fejlődésnek annyira kárára van. Át kell látni ugyanis, hogy éppen ez a kor, 6—12 évtől fogva 17-ig a legkényesebb a leányokra nézve. Ha ekkor nem fejlődik szabadon, egész életére szenvedő, beteges lehet, és akkor mit ér neki a világ összes tudománya, mit ér még a szellemi műveltség is, ha legelső kötelességének, annak a nehéz feladatnak, mely az életben ő reá vár, meg nem felelhet. Már pedig ez volna a cél a

leányok nevelésénél, hogy derék honleányokat, jó, kötelességeiknek élő nőket, buzgó anyákat adjanak a társadalomnak, hogy ezáltal biztosítsák a következő nemzedékek természetszerűen való fejlődhetőségét. Mindez elérhetetlen, ha az anya, kitől minden függ, beteges. Ez tiszta, mint a napfény.

Ezért első pont a leányok oktatásánál: hogy nem kell őket tulterhelni. Nyolc órától tizenkettőig és délután kettőtől négyig, ötig tanulnak naponként. De sohase tanuljanak egy folytatban egy óránál többet és azután mindig legalább egy negyed óráig mozogjanak és játszanak, tágas, porondos udvarokon, hiszen a legszebb, legnemesebb érzelmek fejlődhetnek ki a társas játékok által. Azután meg a játék alkalmával az izom-erő növekedik, a test tagjai hajlékonyakká válnak, s ha énekkel van egybekapcsolva, akkor a mellkas és a tüdő tágul, az anyagsere élénkebb lesz és ebből kifolyólag az egész szervezet ereje gyarapodik. Egyidejűleg az érzékszervek finomításáról is gondoskodnak a játékok hosszú és változatos sorai. De az ön-bizalomnak is könnyen vetjük meg alapját a célszerűen alkalmazott verseny által.

Ki nem észlelte azt, hogy a játék a gyermeknek néha komoly foglalkozás, következőleg miért ne foglalnók a hasznos, tanulságos dolgokat játékokba, mikor ezt örömmel fogadja így. Játékok által például igen sok ipart, állatok sajátságait, számtani gyakorlatokat s egyes természeti tűneményeket ismertethetünk meg. Szóval igen sok tiszta fogalom birtokába juttathatjuk a gyermeket a nélkül, hogy sejtene azt az üdvös és mély, kitörülhetetlen benyomást, mely kíséni fogja a késő korig. A mi fő, kedélyök élénkítését folyton szem előtt kell tartanunk, mert ez a test és lélek jólétét emeli. Óhajtható volna azután, hogy leánynevelésünk ne csupán az ismeretek hideg közlésén, de a vallás-erkölcsi képzésen is alapuljon. Továbbá oly tanítási módszer alkalmaztassék, mely mellett több gond lenne fordítandó a növendékek testi egész-

TÁRCZA.

Politikus nemzet.*)

Irta: *Revicky Gyula.*

Mi kedveltebb minálunk, mint a kártya,
Káromkodás, cigány, zsidók szidása?
Minek van mindenütt biztos keletje,
Kocsmába, klubba, künn, tanácsterembe?
Mi képes a magyart úgy feltűzelni,
Hogy fálnak kész rohanni valamennyi?
Mi mérgez meg családot, társadalmat?
Mi vet szüntelen gáncsot a magyarnak,
Hogy azt mondják honára: Ázsia?...
Kimondjam-e, hogy a — politika!

Óh, Goethe, bár csodálom lángeszed,
Igazságod biz' még se volt neked,
Midőn bölcs elméd így okoskodott:
Versben politizálni rút dolog.
Költők királya, te nem ismeréd
Árpád politizáló nemzetét;
Különbén meg vagyok győződve róla,
Hires mondásod változtatva szólna:
De még rútabb, ha gyakorlom s nem irom.
Nálunk versnél úgy sincs ártatlanabb
Portéka: olvasatlanul marad.

*) A „Magyar Szemle” szerkesztőségének (szerkesztők: Kacvinsky Lajos és Kaposi József, Budapest, VI. ker., új-utca 14. sz.) szíveségéből hozzuk e költeményt, mely a „Magyar Szemle” október 5-iki számában jelent meg.

Lehetsz oly bölcs, mint Salamon király:
Lenéz a kortes, ki politizál
És többre tart egy rossz programbeszédet,
Mint minden tudományt és bölcseséget.
De bezzeg másnak tűnsz fel neki egyben,
Ha dikciózol ordító tömegben,
Ha népgyűléseken tudsz *szolnokolni*,
S nagy garral értesz hangoztatni holmi
Kopott, erőtlen szópuffancsokat.
(Idézhetnék, ha kedvem vón', sokat.)
Ha tollat forgatsz, pár lápos vezércikk,
Biztosra foghatod, számodra tért nyit.
S ha nagy kora vagy és ki van fizetve
Adód, bizton bejutsz a parlamentbe.

Országház! óh, ígéret földje te!
Rajtad függ milliók sovár szeme,
Mert nem igaz magyar, kinek szemében
Más pálya is van, Isten úgy segéljen!
Mi mást jelent a példa, hogy gyakorta,
Mihelyt az ország népe felkarolta
Jobb sorsra méltó valamely fiát,
Csinált belőle rögtön honatyát.
Egy *szózat*os költőből így lehet
Nagy némaságu *hallgató* követ.
S a csábnak ellenállni nem tudott
Petőfi sem, de ő *csak* megbukott.
Üdv hát neked, Szalonta hős fia,
Ki, a midőn a hálás pátria
Jött megkínálni biztos kerülettel,
Szóktél előle, azt felelve: Nem kell!
Cicero mondta, hogy ki mihez ért,
Annak szentelje teljes életét.
Nálunk? Az is, ki három iskolát
Végzett s nem lát az orránál tovább,
Még csupasz állu s már korteskedik,

Kész kis Kossuth álmában mindegyik.
De ott, a hol dolgozni, tenni kéne,
Rögtön megcsappan hírhedt erélye,
S kisül, hogy csak Pató Pál ur fia,
Vagy „ama bizonyos csizmadia.

És bárhová menj, édes honfitársam:
Egyben botolsz meg: a politikában.
Magyar vért többé nem hoz semmi lázba,
A bort kivéve csak kortes-kokárda.
S a honleány se buzdul már ma másan,
Csak képviselői beszámolóson.
Egy pálya van csak, egy cél, egy dicsőség:
Választókerület, képviselőség.
Beszélhetek ti józan emberek,
Hogy ide orvos kell; a nép beteg.
Kereskedés, ipar, lassan halad,
S a mi van is német kézben marad.
Hogy irodalom és művészetek
Csak kegyelem-kenyéren tengenek:
A magyarok minderre rá nem érnek,
A míg az országházban beszélnek.

Igy látva téged, édes magyarom,
Erősen bizom benned, mondhatom.
Mert meggyőződom, hogy nem árt neked már
Se Schulverein, se horvát-ügy, sem Eszlár.
Történjék bármi e cudar világon,
Te csüngj tovább kedvelt politikádon,
Ha eddig nem volt képes tönkre tenni:
Örökké élsz, nem öl meg soha semmi!

ségének megóvására. Erre nézve természetesen szükséges, hogy a tananyagot szűkebb határok közé vonjuk s csak olyat és annyit tanítsunk, ami és a mennyi elegendő, hogy a növendékek lelkét kellőleg gazdagítsuk, szívét emeljük, érzését nemesítsük. Csakis így érjük el a célt, — a mely felé törekedni e téren kötelességünk.

Az idő meghatározásáról.

(Nap-, vízi-, homok- és kerekas órák.)

Az idő meghatározására nézve legelső eszköz a nap szolgált az embereknek. A nap világán növekvő és fogyó árnyék megtanította őket a nap-órák készítésére. Egyiptom szabad térségein az obeliszek szolgáltak ily időjelzőkül. Mivel a nap azonban nem süt mindig, rájöttek a vízi- és homok-órákra is.

A görögök vízi órája, a klepsydra azon alapul, hogy valamely folyadék egyenletes nyomás mellett, egyenlő sebességgel ömlik ki valamelyik edény száján. A klepsydra, mely a múlt században még használatban volt, egy szekrényalakú számlapal ellátott tok, melynek hátsó részében két víz-órádó fej és egy kis vízmedence van. A felső fej, egy valahol a magasban felállított nagy vízmedencével van összeköttetésben és a vizet egy szűk csőven ömleszt a tartóba. A tartóból, melynek vizálása folyton egyforma, a víz az alsó fej száján kiömlik a tok alsó részébe. A számlap közepén van a mutató gerendely, mely köré egy zsinór fűződik, melynek egyik végén függ a súly, másikán meg az uszó. A mint a növekvő vízzel az uszó emelkedik, azon mértékben száll alá az ellensúly s így a gerendely a rajta levő mutatóval úgy forog, hogy az utóbbi az órákat mutatja. Magától értetik, hogy ez épenséggel nem megbízható pontosságu.

Hasonló módon működnek a fővényórák is. A homokkal megtöltött edény bizonyos meghatározott idő alatt tartalmát az alsó edénybe ontja, mire az órát megfordítják, úgy hogy a mi előbb alul volt, most felül kerül.

A kerekas mivű órák történelmi multját homály borítja. Csak annyi bizonyos, hogy gátlóval és levegővel ellátott órákat már a 14-ik században használtak. Magyarországon Lőcsén volt az első toronyóra 1516-ban. 80 évvel később hazánkban már számos helyen volt látható. 1650-től fogva a zseb-órák sem voltak ritkaságok.

Bethlen Farkas hagyománya szerint 1566-ban bizonyos Egyed nevű magyar órás, oly remekművű órát készített, mely korunknak sem válnék szégyenére. Ez t. i. mogyoró nagyságu arany ütőóra volt, melyen a csillagos ég kerekése és a hold változása minden 24 óra alatt előfordult. Az óra egy ujra való gyűrűbe volt foglalva. E különösséget Zápolya János Zsigmond, Szolimán török császárnak ajándékozta Nándorfejérvár alatt.

A régi művészi mesterek különös előszeretettel

azon voltak, hogy az órákat különös automata melék-művekkel lássák el. Ilyen volt az Egyedé, ilyen a strassburgi toronyóra. Ezt Swilgue János híres órás 1832 január 24-étől 1842. okt. 2-ig mint páratlan mesterművet készítette.

Az óra előterében az égteke van, mely a csillagidőt, azaz a csillagok naponkinti mozgását mutatja. Ezen 5000-nél több csillag van, az elsőd-egész a hatodrendű csillagokig helyesen csoportosítva, és az égteke körfutását bevégzi egy csillagnap alatt, mely 3 perc, 56 másodperccel rövidebb a nap napnál, úgy hogy minden pillanatban láthatni, mely csillagok vannak Strassburg láthatárában és merre vannak. E napi mozgáson kívül az égteke egy másikat is végez, t. i. a nap- s éjgyenhaladását, vagy is az éjnapegyen pontok a napkör hosszában évenként 50 másodperccel visszamaradnak, a hogy ez a természetben csakugyan elő is fordul s melynél fogva a tavasz időpontja nem mint Kr. e. 150 év körül a kosban, hanem a halak keleti végében van.

Az égteke mögött naptár van, azaz egy tárcsa az örök naptár minden adataival s a változó ünnepekkel. E tárcsa 365 vagy 366 nap alatt egyet fordul, s rajta a napokat az egymással szemben álló Apollo és Diána szobra mutatja nyíllal. Az óra nemcsak a szökő évben változtatja járását, hanem külön mechanizmussal bír arra is, hogy a százados szökő évben beálló szabálytalanságot kiigazítsa, vagyis minden 400 évben három napot hagy el. December 31-ének éjjelét ütvén, hirtelen beállanak az év változó ünnepei arra a napra, a melyre ez évben esnek és ott maradnak egy évig.

A naptár közép része a középidő mutatójára szolgál, mely köztudomás szerint, a valóditól mindig eltér. A számlap közönséges számgörű; de leolvasható róla a nap kelte s nyugta, a valóságos napidő, a hold naponkinti járása, a holdnegyedek és a nap s holdfogyatkozások. Ezen felül mindazon adatokat előtűnteti az óra, melyek a naptár készítéséhez szükségesek: az évszámot, a napkört, az aranyszámot, a római számot, a vasárnap betűjét és a husvétünnepet. Az ezeket mutató gyűrűnek körfutásukat igen különböző időben kell megtenniök, pl. a nap körének 28 év alatt, a hold körének 19 év alatt, mindkettő bizonyos szabálytalansággal, mikre az órában tekintet van.

Sok csillagászati adat mellett ott van a hét napjainak jelképe is. A központi óramű, melyet csak minden 8 nap huznak fel, mozgását közli a középidő mutatóival. A többi adatokat külön szerkezetek szabályozzák, melyek főmozgásukat a központi műtől nyerik. Az oldalkarzatán van egy nemtő, mely egyik kezében királyi pálcát, másikban csengőt tart, melyen a negyedórákat veri, mit az életkorok aztán ismételnék. Egy másik nemtő fővényórát forgat.

A karzat mellett egy kopernikus rendszerű planetarium van, melyen a bolygók rendesen keringenek a nap körül. Fölötte mutatkoznak a hold változatai, és e fölött a már 4 említett életkor jelen meg negyedóránként, de csak nappal, — éjjel nyu-

gosznak. A halál azonban egy csonttal veri az órát és éjjel-nappal öröklik. A legfelsőbb helyen trónol Krisztus. Naponta, a dél utolsó ütésére megjelen a 12 apostol, és sorban vonulnak el a Megváltó előtt, a hol mindegyik egyenkint megáll, Őt feje bólintásával üdvözli és ezért áldást kap. — Ez alatt egy kakas a szomszéd tornyocskában csattogtatja szárnyait, fölemelkedik, fölfújja magát és hangosan kukorékol.

Az egész óra 17 m. magas.

Kronométer.

Különfélék.

* Az új évnegyed beálltával tisztelettel kérjük az előfizetés megújítását és a hátralékban lévő előfizetési pénzek beküldését.

A kiadóhivatal.

* A hivatalos lapból. Ő császári és apostoli királyi felsége Almás-Balázsháza községnek, a f. évi április hó 6-án pusztított tűzvész által károsult lakosok segélyezésére négyszáz (400) frtot adományozott. — A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az államépítészeti hivatalok személyzeti létszámába Kerekas Ferenc okl. mérnököt ideiglenes minőségű kir. segédmérnöknek nevezte ki.

* Országos eseményszámba menő jelentőségű volt az idei aradi ünnep. Október hatodikán mult 41 éve annak a vérlázító tehetetlenségnek, mely — a nemzeti kegyelet által martyr gyanánt tisztelt — 13 hőnek kivégzésével akarta sok százados törekvéseire föltenni a koronát. 41 éve mult annak a gyászos időnek, mikor a magyarnak nem volt szabad hazafinak lenni, ha csak nem akart bakókézbe kerülni; és ma negyvenegy év mulva azt látjuk, hogy a hősök véréből új sarjadék hajtott; hogy a nemzeti önértetet, szabadságot elnyomhatták, de ki nem irhatták szívükből. Vagy mi egyebet hirdetne, ha nem ezt, az az országos zárandoklás, mely a nemzet minden rétegét e napon oda vonzotta Aradra a 13 hő tábarnok szobrának leleplezésére, hogy 25,000 ajkkal hirdesse a nemzet honn maradt millióinak kegyeletét, az ott elvérzettek emléke iránt? Mit hirdetne az a néma szobor, ha nem azt, hogy a rég eltemetett igazság kijött a földből és bizonyítást tesz öngyőzedelméről. De a mi feladatunk nem lehet az e helyen, hogy az ünnep méltatásába bocsátkozzunk, csak fel akarjuk említeni azt országos eseményszámba menő jelentősége miatt. Az ünnep egyrésze az aradi minoriták templomában folyt le, hol a kivégzett hősök lelke üdvért, a gyászistentisztelet tartatott meg, melynek végeztével a Szabadságtéren Huszár Adolf tervezte s Zala György felállította „vértanu szobor“-hoz vonulta népsokaság. Itt volt a tulajdonképeni ünnep. Délután a tizenhárom vesztőhelyét látogatta meg mintegy tizenötezer ember s adott kifejezést kegyeletének a hősök iránt. A szobor eszméje még az abszolutizmus idejében fogant meg, titkon, zárt ajtók mellett, de csak 67 után kezdtek

Szereti?

A fiatal asszonykának nagy a gondja. Szőke fűrtös kis feje már egészen belefáradt a sokféle gondolatba, amelyek keresztül-kasul repülnek agyán. Fehér kezecskéivel el-elsimítja homlokát, mintha véget akarna már vetni annak a szörnyű dolognak, ami őt aggasztja. De hasztalan. Nem megy az oly hamar.

Mit gondolnak kérem, óriási gond sulyosodik egy fiatal asszonyra, aki már négy hét óta van férjénél s teljes hét nap óta vezeti a háztartást! Minden nap kitalálni, hogy mit is kellene főzni, hogy a férj-uramnak jóízű maradjon utána a szája ize! Mert szörnyű zsarnokok ám a férjek, már négy hetes korukban is, (t. i., mikor négy hét óta férjek.) Az asszonykának ugyan még nem volt semmi baja a férjével, de csodálkozik is rajta. Azt hallotta a barátnőitől — s oh, azok a barátnők igen tapasztaltak e tekintetben, — hogy a férjek mind egyformák, mind gonoszok. Egy véletlenül elközmásított levesért — hiszen a kozma mindig véletlenül jön — képesek ráncbaszedni a homlokukat, toppantani a lábukkal, egy szó — s borzasztó még kigondolni is — csók nélkül otthagyni az ebédet s haragot tartani — legalább is estig... A négy hetes menyecske érzi, hogy az ő szíve rögtön megszakadna, mint egy megfeszített hur, ha ő vele is ez történnék. A boldogsága örökre oda volna. Nem lenne közöttük többé egyetértés soha!

Ő nem akar haragot a férjével. Isten mentse tőle. Hisz epen ezért törí a fejét reggeltől fogva, hogy mit is kellene ma főzni, mikorára az ura a hivatalból hazajön. Legokosabb volna persze megkérdezni tőle s a szerint elrendezni az étlapot. Igen ám, ha lehetne. De nem lehet. Nem ért ahoz a férj annyit sem, mint — a tegnap elkergetett szakácsnő a főzés-

hez. No, mert hogy az ilyen újdonsült menyecskek két napnál tovább egy szakácsnéval ki nem állják, az szent!

Ha nem ért hozzá, az még jó volna. De azt mondta, a mikor elhatározták — a férj uram nagy ellenzése dacára — hogy a menyecske vegye kezébe a főzőkanalat, — hogy ő nem bánja, akármit főzzenek is: tőle soha, de soha ne kérdezzenek semmit, csak a felesége főzze s akkor jó lesz. Megeszi, ha mindjárt tészta-vá puhított kamesatkai csizmatalpot adnak is elébe.

Hanem a menyecske sem esett ám a feje lágyára. Hm, tudja ő, mit jelent ez! A férj-uram most még csak hizeleg, édeskedik. Bezzeg, ha nem lesz jó az étel: majd felfortyan ő is; ugy, mint a többi. De abból nem eszik. Ő nem lesz olyan mint a többi asszonyok, de a férje se legyen ám olyan. Megmtatja, ha török-szakad, hogy a férjének tetszeni fog, amit főz s ezért eszi meg, nem másért.

— Hál' istennek — gondolja magában s könynebbülten sóhajt fel, — eddig még minden jó volt. Ugy lestem az arcvonásait, mint a mikor szerelmet vallott; nem láttam rajta a kellemetlen meglepetésnek egy szikra árnyát sem. Pedig nem szokta magát tettetni s ha rossz lett volna az étel, legalább is elhuzta volna a száját. Jól ismerem. Becsületes, egyenes ember. Nem is akarom megharagítani a viláért sem.

De egy gondolat nem fér a menyecske fejébe. Ma, boldog házasságának huszonnyolcadik fordulóján, valami nagyszerűt szeretne főzni. Olyat, amilyent ő is szeret. Szeret? De még hogy! Leánykorában rajongott érte, háromszor is vett mindig a tálból, úgy kedvelte.

Mióta férjhez ment, nem is tudja: hogy esett, még egyszer sem volt az asztalon — mákos tészta. Pedig hogy szereti! Azt szeretne ma főzni. De hátha

az ura nem szereti? A mákos tészta olyan eddel amit egyik az imádásig szeret s más nem eszi meg aranyért sem. Hátha az ura épen ezt az egyet nem szereti! Oh, akkor boldogtalannak érezné magát. Borzasztó helyzetben volna! Sohasem ehetné mákos tészta. Legfeljebb titokban tehetné ezt, vagy mikor az ura nincs itthon. No, csak az kellene még. Titokban, a férj tudtán kívül!

Elpirul a gondolatától is, hogy a férjét ki akarta zárni a mákos tészta élvezetétől. De kezdett megvigasztalódni.

— Lehetetlen, hogy a mákos tészta ne szeresse. Hiszen, akit csak ismerek, mind szereti. Épen ő volna kivétel. Igaz, volt nálunk valamikor egy fiatal ember — s elmosolyodott, hogy visszagondolt rá, — aki nőül akart venni; az sem szerette a mákóst. Ez volt az egyik oka, hogy nem mentem hozzá férjhez. Milyen savanyu arcot vágott, mikor behozták a tészta. Hogy mondogatta, hogy: köszöni szépen, nagyon szereti a mákos tészta, de most már jóllakott s csak igen keveset kér belőle. Hogy szedegette ki a tányérból, mintha megannyi kigyó lett volna minden szál tészta. A kiállhatatlan!

... De hát hogy is lehet a mákos tészta nem szeretni? Hiszen az olyan jó!

S a menyecske, aki már szájában érezte a kedves ételt, ellenállhatatlan vágyat kezdett érezni, hogy mákos tészta egyék. Mindinkább kezdett benne megerősödni az elhatározás, hogy igenis, azt fog főzni. A férje bizonyosan szereti, pontkum!

Felkelt a pamlagról s kiment a konyhába. Az új szakácsnő kezét csókolt és kérdezősködött az ebéd felől. Kipirult arccal, ragyogó szemekkel, kissé izgatottan adta ki a menyecske a parancsot:

— Mákos tészta készitünk.

— Mákos tészta?

nyilvánosan tárgyalni, s bár az eszme iránt nagy volt a lelkesedés, mégis csaknem 25 év kellett, míg a szükséges 135,000 frt összegyűlt. De végre mégis összegyűlt és már áll a szobor, hirdelve a nemzet dicső föltámadását.

Az aradi emlékünnepe alkalmából vármegyénk közönsége nevében főispánunk és alispánunk a következő táviratot intézték Salac Gyula kir. tanácsoshoz, Arad szabad kir. város polgármesteréhez: „Az Aradon ma lefolyó kegyeletos nemzeti ünnepen Szilágyvármegye közönsége is részt vesz lélekben és a szabadság vértanúinak emlékét honfiúi kegyelettel és tisztelettel ünnepli.”

A műkedvelő társulat fenkölt szellemű gondolkodásának s nemes érzésének ismét szép jelét adá; vasárnap tartott gyűlésében ugyanis elhatározta, hogy a lompeti tüzkárosultak javára közelebből előadja Szigetinek „A falusiak” című pompás vígjátékát, melyet a derék igazgató, Somogyi Kálmán már meg is szerzett. A szerepeket — mint halljuk — a legjobb erők fogják játszani. Előre is gratulálunk a műkedvelő társulatnak emberbaráti tettehez!

A kaszinó választmánya is ülésezett vasárnap s most is — mert két ízben el kellett halasztania a gyűlést — csak annyit határozott, hogy máskor határoz. Pedig a közgyűlés óta, mely a régi viseltes butorok helyett, új izléses butorok beszerzését határozta, már jókora idő telt el s haladást mégis csak annyiban jelezhetünk, hogy a rozzant billiard felé új lámpát tettek, s a Budapesti Hirlapot, melynek megrendelését még júliusban indítványozták, csakugyan megrendelték. Minden egyéb marad a régiben — kopott butor, vas-
kalap.

Egyházkerületi közgyűlés. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlését br. Bánffy Dezső egyházkerületi főgondnok f. évi november hó 1-ére hivta össze Kolozsvárra.

Kinevezés. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgatótanácsa mult szeptember hó 22-én az ilosvai körlelkészi állomásra Tiszteletes Csák Emil sz. somlyói s. lelkész urat nevezte ki. Ugy az egyháznak mint ifjú lelkészének szerencsét és sikert kívánunk.

Változás. Csák Emil s. lelkész ur ilosvai körlelkésszé lett kineveztetése folytán az ev. ref. s. lelkészi állomás megürülve, arra a pályázat úgy az erdélyi Prot. Közlönyben, mint a debreceni Prot. Lapban ki lett hirdetve f. hó 25-iki határidővel.

Táncestély. Szilágyvármegye tisztikara Zilahon, a vármegye székházának dísztermében folyó hó 22-én a szilágyvármegyei tüzkárosultak javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépő díj: személyjegy 1 frt, családijegy 3 frt, karzatjegy a két első sorban 2 frt, a többi sorban 1 frt. Ételekről és italokról gondoskodva van. Kezdeté 9 órakor. Belépő jegyek a meghívó előmutatása mellett előre válthatók Oláh László vmegyei alszámvévo urnál a hivatalos órák alatt, az estély napján pedig a pénztárnál.

Polgári házasság. A Jog teljesen megbízható forrásból közli a hirt, hogy az igazságügyminiszter egyenes utasításából a családjog tervezetének keretében a

házassági viszonyok kizárólag polgári jogi elvek alapján fognak szabályoztatni és hogy a házassági kérdések minden vallásfelekezeti bíróság kizárásával egyedül a polgári törvényszékek hatáskörébe fognak utasíttatni. A részletes megállapítások tekintetében az igazságügyminiszter ez idő szerint beható tanácskozásokat folytat és az a szándéka, hogy a terv mielőbb elkészülve, napvilágot lásson.

Iskolaavatás. Örvendetes tényként említjük meg, hogy a róm. kath. új leányiskolát vasárnap — délelőtti isteni tisztelet után — szentelte föl ft. Trusza Lajos esp. plebános és adta át rendeltetésének. Így Sz. Somlyó város területén egy állandó közművelődési intézetet több van.

Tanító választás. A sz. csehi ev. ref. egyházi orgonista tanítói állomásra folyó hó 12-én nagy szótöbbséggel Kádár Ferenc volt berketzi tanító választott meg tiszteletes Botka Károly e. m. közügyigazgató ur elnöklése alatt.

Fogadás. Ozv. Medve Jánosné helybeli derék vendéglős minap egyik vendégével egy billiard játszma kimenetelét fölött fogadott. A fogadást megnyerte s a nyert 4 frtot lapunk szerkesztőjéhez úgy is mint az Emke főkegyelet elnökéhez küldötte az Emke javára, mi ezennel köszönettel nyugtáztatik.

A rendőrség figyelmébe. Az alsóbb rendű zsidóság, mely eddig a vidék kórcsmai bérletéből, vagy rongyszedésből tartotta fenn magát, egész erővel a tojás üzletre vetemedett. Innen az általános panasz, hogy méreg drága a tojás, nincs tojás. Persze hogy nincs, mert a városunkba jövő vidékieket kora reggel meglepi az üzretek s elszedik piacunkról a tojást, úgy hogy helybeli közönségünk még drága pénzen sem kaphat s nem is fog kapni ezután sem, ha csak a rendőrség közbe nem lép. Városi közönségünk érdekében vélünk tenni, midőn e körülményre felhívjuk a rendőrség figyelmét.

Irodalom.

— „Kétszer kettő-négy” címmel koszosus költőnk: Jókai Mór egy új regényt írt a „Képes Családi Lapok” számára. E kitűnő szépirodalmi lap az érdekes regényt már a legközelebb kezdi közleni.

— Munkácsi Mihálylyal, a lángelkű piktórral foglalkozik „A Hét” legújabb 41. száma. Munkácsi arcképét látni a címlapon. Vele foglalkozik egy kis félbeszakadt interview, melyet Adorján Sándor ír le és őt csipkedi egy kis szellemes cikk innen-onnan feliratu, legolvasottabb rovatában a lapnak. Palágyi Menyhért ismét egy csomó levélkivonatot Madách Imre nejtől és továbbfejtegeti a nagy családi dráma folyamát, mely Sztergován és Csesztvén játszódott. Sipulusz, a „Budapesti Hirlap” kitűnő humoristája egy kacagató tárcában mondja el, hogy került ő dutyiba, hogy csukta be „A Hét” szerkesztője a minap és tartotta zár alatt míg ígért cikket meg nem írta. „A Hét” előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Előfizetési pénzek „A Hét” kiadóhivatalába: Magyar Tudományos Akadémia palotája Budapestén, küldendők.

Trágyázzuk réteinket ősszel.

A rétnek nagyon kevés gondozás kell: egy tavaszi fogasolás, néhol egy kis fűmaggal behintés és rétgyaluval megjárás, több semmi. Sajnos, nálunk sokan még ezt a kevés gondozást is elmulasztják, a jó Istenre bízván a rétek gondviselését, úgy gondoskodván, hogy az apró tuskés bozót, vad burján, vakandturás, nád és szittyó szintén a Teremtő alkotása, miért ne legyen azok számára is hely?

Pedig a rét termése adja meg a szántóföldek termékenységében a talizmánt: a jó trágyát s e mellett a legbiztosabb jövedelmet, az állattartás alakjában.

A rétek gondozási egészen más elveken alapszik, mint a szántóföldeké. Ezt látjuk a rétek trágyázásánál is. A szántóföldnek legjobb trágya a jó érett istálló-trágya — a rétnék pedig a kompost, az az agyag, mely ma még nálunk minden falu és város határában ezer meg ezer forintnyi értékben pusztul és vész el haszontalanul az utcák árkaiban s az udvarok kerítése alatt.

Ha a szántóföldet látjuk el trágyával, akkor ez ott még különféle változáson megy át, míg oly alakba jut, hogy a növények magukba vehetik; ellenben a rétnék csak oly trágya használ, mely egyszerűen vízben oldható. A réten ugyanis nem viszünk e gyökerek alá trágyát, hanem egyszerűen ráhintjük a növényekre. A légköri víz aztán feloldja a trágyának vízben oldható részét s az oldatot a gyökerekbe viszi. Innen veszik magukba a növények. Hogy azonban ez megtörténjék, a réti trágyának természetesen megfelelő minőségűnek kell lenni. Legjobb minőségű pedig ebben a tekintetben a jól összeállított s elkészített kompost. A rét trágyázásának módjából következik az is, hogy azt a legjobb olyankor végezni, a mikor jelentékeny csapadékok várhatók. Magától értetődik, hogy a trágyázásnak a vegetáció kezdete előtt kell történni, továbbá, hogy a rétet a legázolástól meg kell óvni.

Kivüláglík ezekből, hogy a kompostnak a réten való elhintésére nincs alkalmasabb idő az ősznél. Minthogy azonban a rétek ősszel rendesen süppedékesek, tanácsos a fagyot bevárni, mert a fagyon kár nélkül lehet haladni a trágya kocsiával. Ha azonban a viszonyok megengedik, hogy még az őszi nedves idő előtt trágyázzunk, vagyis ha a rét talpa száraz és szilárd, akkor ezen alkalmat mindenestre fel kell használnunk.

Az ősszel elhintett kompostnak oldható alkatrészeit a sok csapadék kellően feloldja és a talajban egyenletesen elosztja, a kompostföldet pedig a rét talajából összeköti; mi által a rét felső rétege gyarapodik. Ebből látszik, hogy a kompostban levő földnek is meg van a maga haszna.

Sőt még a kompostnak oldhatatlan alkatrészei is oly változásokat szenvedhetnek a fagy, levegő és harmat hatása következtében, hogy szaporítják a talajban levő növény táplálékot. Azon aggodalom, hogy a csapadékok a trágya feloldott alkatrészeit nagyon mélyre leviszik a talajba, alaptalan, mert a felső réteg legnagyobb részét visszatartja a táplálékot és az a kis rész, mely talán nagyon mélyre levitetik, később ismét feljön és a növények gyökerei által felszívatik.

Ha oly okok forognak fenn, melyek a rétnék ősszel való trágyázását megakadályozzák, de a rétet mégis el akarjuk a vegetáció kezdete előtt trágyával látni, akkor nem marad egyéb hátra, mint trágyázást tavasszal végezni. Ez esetben azonban igyekezzünk a trágyát mennél korábban, lehetőleg még a tél végén, a réten elhinteni. Tudvalevőleg ugyanis az időjárás tavasszal már igen száraz, a talaj pedig puha. Az utóbbi körülmény a trágya széthordását, az előbbi pedig annak értékesülését akadályozza.

Minthogy tavasszal a kompost durvább alkatrészeit a réten össze kell gereblyélni, a trágyának csak egy része megy át a talajba; továbbá a tavaszi trágyázásnál a fagnak a trágya némely ásványi alkatrészeire való jótékony hatása is elmarad. Erre való tekintetből okvetlenül előnyt érdemel a rétek őszi trágyázása a tavasszal szemben.

M. F.

— Igen! — felelt a kis gazdaszony s meglepetve nézett a szakácsnőre. — Talán nem tetszik? S a szemei már csillogtak.

— Oh kérem, kezeit csókolom, dehogyan nem tetszik, csak . . . kérdeztem.

Nem folytatta tovább, de jól is tette, mert a menyecske arca már égett a felindulástól. Remegő hangon kérdezte:

— Maga nem szereti a mákos tésztát?

A szakácsnéban is feltámadt már ekkorára az önállóság érzete, mely annyi, különben jeles képzettségű főzőhölgynek okozta már átkos veszedelmét és kivágta:

— Nem, kérem szépen. Hiszen nem is jó ez!

— Nem?! — pattant ki a menyecske s felgyűrte a ruhája ujjait, úgy hogy gömbölyű karjai kifehérlettek alóluk. — No hát — mehet! Fel is ut, le is ut. Majd megcsinálom én azt a mákos tésztát magam!

S nem hallgatva a kétségbeesett szakácsnő bocsánatkérésére, mentegetőzésére, elkergette. Mikor már egyedül maradt, a szepegni kezdő szobalányt hivta segítségül.

— Jöjjön, majd elkészítjük mi azt a mákost magunk is. Maga szereti a mákost? Ugye?

— Igen, kezét csókolom, kedves nagysága, nagyon szeretem, majd meghalok érte — sietett a nyilatkozattal a szobaleány.

A menyecske meglegedetten fogott hozzá a a dologhoz. Egy pillanatra felvillant ugyan agyában hogy hátha az a szakácsné nem is olyan hibás, s hátha az ura sem szereti a mákost? Akkor aztán igazán megjárná.

-- Mit gondol, — kérde a szobalányt, hogy megnyugtassa magát, — szeretik a férfiak a mákos tésztát?

— Mind szeretik, kérem alásan, — hadart a szobalány. — A hol én laktam, pedig ott tizenkét férfi étkezett mindennap, ott hetenkint kétszer volt mákos. Annyira szerették, hogy még keveselték is.

A menyecske arca majd kicsattant az örömtől, mikor e dolgokat meghallotta.

— Igazán? — kérde mosolyogva. — Aztán hozzátette:

— Vajjon az uram is szereti-e?

— Minden bizonnyal — felelt a megeredt nyelvű szobaleány. A tekintetes ur, ugy-e sötétbarna? Igen?! No, hát a sötét-barnák mind nagyon szeretik a mákost. A szókék nem.

A fiatal asszony elgondolta magában, hogy milyen okos ez a szobalány. Igaza van. Az a kérő is szőke volt. Az sem szerette a mákost. De az ura szereti bizonyosan. S ha így lesz, akkor ő is minden héten kétszer fog készíteni belőle. Legalább kielégíti a saját kedvét is.

Eljött a dél s amint elkészült a mákos: mindinkább izgatottabb lett a menyecske. Pár perc kellett csak s a férjnek jönni kellett. Eszébe jutott a hirtelen elkergetett szakácsné. Hátha mégis neki volt igaza? Hiszen végre is nem okvetlenül szükséges, hogy minden ember szeresse a mákos tésztát. Lehet valaki igen tisztességes ember amellet, hogy nem szereti a mákost. Hátha az ura sem szereti! Dehogyan nem! Hiszen sötétbarna. Ek! Miféle bolondság ez. Hiszen az a cseléd nem tudja, mit beszél. Az csak az ő kedvében akart járni, azért mondta bizonyosan az egészet . . . Jaj, csak tudná, mit tegyen. Ha még olyan késő nem lenne, inkább — — inkább kész lenne — — az egész tésztát megsemmisíteni, nehogy a férjének ne tessenek. — Pedig milyen szép az a tészta s milyen jó lehet. Meg sem merte kóstolni.

Nem! A férje nélkül semmit sem akar. A szobaleánnyal kóstoltatta meg csak. Azt mondta, hogy olyan jót, életében sem evett, pedig ahol utoljára lakott, úgy főztek, mint tán sehol e világon. A tekintetes ur bizonyára megnyalja az ujjá szélit is utána.

Hoppl nincs több idő tanakodni. A férj megérkezett. Tűnjetek el, gondolatot eláruló ráncocskák a szép arcáról! Jöjj elő kedves, hízogó mosoly.

Ölelés, csók, asztalhoz ülés. Az ételeket gyorsan váltják. Az sszonyka izgatott. Nem tudja leküzdeni félelmét, hogy hátha a férje mégsem szereti a mákost. Már a nyelvén van, hogy megkérdezze s inkább — kész künn hagyni az egész ételt, kész megmondani az urának, hogy most nem adhat többet ebédre; kész lemondani a mákos tészta evéséről, ami ugyan már előre is könnyeket csal szép szemeibe; — de már késő. A szobalány behozta a mákos tésztát.

Egy pillanatig kinos rémület ül a menyecske arcára; el van készülve a legrosszabbra.

De amint meglátja, hogy férje a megelégtelttség mosolyával s a kellemes meglepetés által felidézett „áá“val fogadja a mákos tésztát s hasonló példára bátorító tekintetet vetvén a feleségére, jól teletölti a tányerát és sietve falatozni kezd: mint a bilincseitől megszabadult rab, úgy érzi magát; odamegy a férjéhez, átkarolja, megcsókolja, nem egyszer, de tízszer, huszszor s a bámulva nevető férj csak néz, mint aki nem érti a dolgot, mikor a menyecske tulboldogan mondja a szintén nevető szobalánynak:

— Lám, szereti, szereti!

A. Á.

CSARNOK.

Őszszel.

Hervad a lomb, barnapiros a levél,
Űdítő zöld kikeletben nem remél;
Hervadó lomb ifjuságom érzem én,
Holt levélként hull róla a tört remény.

Tarlott réten zörgő avar, asszu torzs,
Száráz kóró, tiprott bimbó: porladozz!
Ködkint foszlik, minek e szív ugy örül;
Balsejtés, mint hollók serge vesz körül.

A liget mint hitvány csontváz megkopott,
Nem madárdal, ősz bus szele füttyöl ott:
Dalra kész ajk, vig csapongás hol vagytok?
Csak sóhajtást visznek s hoznak a napok!

Mámorittas, langyos szellő mi levél?
Hörgő mellnek végfóhásza — őszi szél:
Fürge élet, tréfa, játék elröpül,
Kéjre kin jön, vitor arcra bánat ül.

Rózsa szirmán lett a rezgő harmatgyöngy,
Bús ég dérré dermedt könnye — jéggöröngy:
Vig kedélyét elvesziti lángkeblem,
Ifju hév, vér, jéggé dermedt már bennem.

Napsugártól dalra kelt a csalogány,
Bércre, völgyre pezsgő élet jött s virány;
Őszi nap! ez áldó fény hol arcodról?
Gyermekidőtől fagymosolylyal távozol?

Lomb, virág, fény, kedv, remény, dal, ifju élv,
Hült keblemben csak pihenj el: itt a tél;
Égi érzés szemfedője fedd be ezt,
Tört reményből csak maradjon a kereszt!

Őszi kép.

(Madaraink őszi mozgalma.)

A természet haldoklásának első percei immár bekövetkeztek . . . Az erdő lombékessége elsárgult s mind erősebb szélroham kapaszkodik bele a fák koronájába. A levegőben csillanó őszi szálatokat lengget a hűvös szellő s a letarolt kopár, immáron virágtalan térségen hempergő vándorutrá kel a száraz ördögbordák tömege.

Az éjszakák már jó hűvösek s reggelenként a vizgőzők megsűrűsödve, fehér párázatokként lepik el a tájékat. Az erdőben a pintyökék, cinkék és veresbegyeken kívül alig hallani más madárdalt. Holdas éjjeleken csak a légben van madárzene: köl-

töző szárnyasaink bucsu szavai azok, a mint mennek messze, messze, idegenbe . . .

A melyek még megmaradnak egy ideig nálunk, azoknál is észrevehető már a fokozódott mozgalom. Sehol nyugtot nem találva s folytonosan helyet változtatva, szakadatlan és szokatlan tevékenységet fejtenek ki. Szóval készülleteket tesznek ezek is a nagy utra, a veszélylyel terhes vándorlásra, szembeszállni ezer viszontagsággal, megküdeni annyi nélkülözéssel . . .

A puszták lakója, a jó gólya madár már rég hazát cserélt s messze földön, idegen hazában sovárogo elhagyott szép róna-világa után. A fecskék is, a „ledérek“ szintén legnagyobb részt távol tőlünk, ott valahol a forró égővi tájakon — az egyenlítőn is tul talán — üzik a cifra lepkét, meg a döngicsélő rovarok raját.

Az apró dalos madarak is nagyrészt eltávoztak már erdeink és ligetünkéből; azonban ezeknél még tart a mozgalom, még mindig jönnek és mennek. A réteken, nádas tavakon se halt ki még az élet, habár vízi szárnyasaink nagy része szintén rég bucsut vett már költői birodalmától.

Közeledtünkre villámként rebben ki a zsombékosokban lappangó sárszalonna, majd tizesével, huszasával kel előttünk; odább a vizek partja mentén, a fővenyfutó és parti szalonkák kapnak szárnyra, éles füttyöket hallatva, tovahuztokban; — bent, a parti nádasok ritkásaiban, vízi tyukok és nádi csirkék iramodnak szanaszét, — sík vizek tükrét pedig a vöcskők és kacsák serege lepi el, míg óriási fehér hópolyhek sirályok ringanak össze-vissza, megélénkítve az egész tájékat lebbenő sürgés-forgásukkal.

Réteink is életéről tanuskodnak még. Itt is ott is felhangzik még a bibicek most panaszos szava, s közeledtünkre egész rajok riadnak föl a nedves talajról.

Ha föltekintünk az égre, ott is tevékenységet látunk. Leköti figyelmünket a kacsák s a már érkező vad ludak vonuló csapatai abban a bizonyos V rendben . . . A darvak is fel-fel tűnedeznek, áthuztokban szomoruan alákrugatva a magasból.

Elmerengve nézzük a mosolygó ég lazurján tovatűnő vándor csapatokat, megragadják szívünket a sajnálat érzete, mert ki tudja, látjuk-e még őket valaha? Hisz az élet oly rövid, oly álomszerűen mulékony: az első erősebb fuvalomra kiolthatja azt a lidércfényt, mely nekünk annyira kedves . . . Nem egy nehéz sóhaj tör elő keblünkéből a gondolatra, s önkénytelenül is bucsut rebeg ajkunk a távozók után.

Merengésünkből egy csengő, fuvolaszerű fütty ébreszt fel bennünket — mintegy feleletképen elmondott bucsuszavainkra. Önkénytelenül az ég felé emeljük tekintetünket s fön, fön, majdnem a bárány fellegekkel egy magasságban egy vonuló csapa-

tot látunk tova sietni s mind messzebb-messzebb távozni az idegen világ felé. Sokáig kísérik tekintetünkkel a távozó vándorokat, míg csak alakjuk össze nem olvad az ég kék színével s végkép el nem tűnnek szemünk elől, de akkor is még sokáig fülünkbe cseng megható bucsuszózatuk, az a mélabus fütty, mely oly meg nem magyarázható érzést támaszt az emberben.

Szegény hazát cserélő szárnyasaink bucsuzása alkalmával, mindannyiszor ismét felötlik a kérdés: miért hagynak itt bennünket? Miért kelnek arra a hosszú utra? Micsoda hatalom az, mely arra készteti őket, hogy szálljanak messze, messze, ki a végnélküli végtelenbe? Ám de erre nehéz a felelet. Valójában rejtélyes előttünk. Gólya madár, ha visszatér, el nem kelepeli; fecske, ha visszaszáll, ki nem csi-csergi . . . amit erről a szobatudósok mondanak -- mind csak találgatás: csak egyedül az a bizonyos, hogy az éltető tavaszi napsugár felmosolygásával visszatérnek ők is, a természet ujjaébredését hirdelve megjelenésükkal.

Közgazdaság.

1890. október hó 10-én tartott hetivásár forgalmi kimutatása. (Közép számítás szerint.)

		Közép ár osztr. ért.	
		frt	kr.
Tiszta buza	—	5	20
Kétszeres	—	4	40
Rozs	—	3	80
Kukorica	—	4	—
Zab	—	2	50
Burgonya	—	2	—
Száz kígramm szalonna	—	56	—
Egy	—	—	64
Egy	—	—	30
Egy	—	—	44
Száz	—	8	24
Egy	—	—	10
Száz	—	4	20
—	—	2	80
Négy köbméter tűzifa kemény	—	5	—
—	—	4	20
Egy liter szesz 36 foku	—	—	36
—	—	—	10
—	—	—	12
—	—	—	07

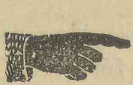
Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Szentimrei István.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy már 10 év óta fennálló üzletemhez a neutitseni, weiskircheni, bécsi és honi kész

fa- és vasbutor raktárt rendeztem be,

illetve erre belföldi és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól képviselőseget Szilágymegye és vidékére vettem át, midőn erről van szerencsém tudatni, szívesen meghívom a T. vevő közönséget, szükség esetén rendelvényeit nálam megtenni. Butorszövetek gárnitúrokhöz legnagyobb választéku minta colectióim vannak rendelkezésre; elvállalok szilárd munkával ellátott butorokra berendezéseket, háló, ebédlő és szalon szobákhoz, kávéházak, nyaralók, fürdők, stbre.

Az árukat direkt első forrásból, a gyárból küldetem meg kívánság szerint, vagy helybeli raktáramból vehetők át; a fizetések megegyezések mellett hitelidőre, vagy részlet lefizetés mellett is történhetnek. Készpénzfizetésnél pénztári engedményt nyújtok, mely vétel összegétől függ; vidéki vagy távolabbi városokra a minta colectióit szívesen beküldöm, valamint költségkiszámitással is szolgálók; kívánság esetén megbízottamat a minta-collectió bemutatása végett s költségkiszámitás megtételére szívesen küldöm; megjegyzem, hogy butor behúzó kelméket legdivatosabb Jute, rips, gobelin, selyem, arany szövés, bársony, plüsch és zsenilienbe méter számra is szolgálók és ebből egy nagy minta colectióval rendelkezem.

A butorok kiállítása ugy minőségben, mint művészi kivitelben kifogástalan s azok jószágáért a gyárosaim régi jó hírneve, nagy kiviteli képessége garantíroz s nemcsak versenyképes olcsóbb árak, mint sok nagyvárosi, de a munka művészi kiállítása és tartósága felülmulja ezeket. Megjegyzem továbbá, hogy ugy olcsóság tekintetében, mint művészi és massiv kiállításra nézve felülmul sok nagyvárosi butorgyárosok készítményeit, és azon nagy előnye van a tisztelt megrendelőknél, hogy minden egyes darab butorokról személyes meggyőződést szerezhet anélkül, hogy erre előleget is adna. Gyárosaim nem hirdetik magukat, de szükségök sincs reá, mert gyárosaim csakis kereskedők által képviseltetik magukat. — Nádbutorokról és székekről, valamint zongora, cimbalom, vas pénzszekrények és varrógépekről külön gyári árak.

Vaspénztárak 50 frttól feljebb, varrógépek 24 frttól feljebb, zongorák 280 frttól feljebb, — nádszékek 2—10 frtig, — garnitúrák 60—700 frtig, — pulitíros siffon darabja 20—150 frtig, — pulitíros ágyak darabja 10—75 frtig, — pulitíros kredenc darabja 20—175 frtig, — pulitíros mosdó asztal darabja 15—75 frtig, — consol tükör márvánnyal, darabja 20—240 frtig, — író asztal darabja 10—120 frtig és még magasabb árak mellett is, ében fából, gyöngyház, elefántesont vagy más értékesebb berakásokkal és művészi faragványokkal. — Szíves megrendelésüket kérve, — ajánlom magamat,

FÁBRY JÓZSEF,

városház- és színházzal szemben Szilágy-Somlyón.

Egy félszázad óta hírneves és elismert teljesen ártalmatlan szépitő gyógyszer, mely fiatal, üde színt kölcsönöz, az arcból minden kiütésektől óvja. — Egyedül valódi dr. Schihuvsky-féle *arckenőcs*, *mosdóvíz*, *szappan*, gyors és kitűnő hatásának bizonyult be szeplő, májfolt és minden bőrküüetések ellen. Postai rétküldés naponta az ország minden részébe szállítatik. — Egy nagy tégely valódi 75 kr, egy kis tégely 40 kr, egy darab szappan 60 kr. — Raktár FÁBRY JÓZSEF divatáru és illatszerek üzletében Szilágy-Somlyón, városház és színházzal szemben.

9-12